

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajuto'riele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. s. Tieri esterne 16 fl. v. s. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunato'ria.

Brasiovu 26/14 Augustu 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvania.

Blaslu 18 Augustu. Diu'a nasterii Maiestatei Sale s'a celebratu aici cu deosebita pietate si cultu. Catedral'a era indeseuita de poporu, impartasindu-se la fierbinte rugatiuni, rugatiuni, cari se adusera inaintea altarului Ddieului celui viu, pentru indelung'a vietia a inaltiatului nostru imperatu, rege apostolicu si Mare Principe, pentru inalt'a sa familia si tota cas'a domnito'ria, suptu aripele carei'a a aflatu si natiunea no'stra prea inalta consideratiune, pentru neclatit'a ei credintia oatra tronou, aderintia si pronitate la sacrificia, in care ca intru unu limanu odichnesou sperantiele ei. —

Revista dualistica.

Abia intru opulu reconstituirei monarchiei in ogasiele sale dualistice prin sanctionarea legiloru din an. 1867, care regulaza dreptulu de statu alu Ungariei contra Austri'a cea dincolo de Lait'a, si unu incidentu scotosu si impuitoriu alu germaniloru, festivitaea tirului din Vien'a seu a reunitiunii pascatoriloru germani federati, unde volveiea flamurale unite ale Germaniei, ma ale tuturoru coloniiloru germane de pre globulu pamentului, *oa chiaru si din Americ'a* erau acolo reprezentati intre cele vr'o 21.000 de pascatori de tota speci'a, cari, lucrul naturalu, nu putea se nu si manifesteze comuenele dorintie pentru unirea nationale liberale prin toate rediate pe intrecute, acestu incidentu scotosu, diou, a fostu in stare a turbura ap'a, in care se adap'a cu atata sperantia dualistii intre sine. Dieiti'a discordiei Eride si aruncu marulu seu de auru cu inscriptiunea: „Se se de celui mai puternicu" la midiloculu mesei dualistice. Diurnalele maghiare adica, nu putura mistuf hapurile jalusiei, ca se lasse germaniloru deplin'a bucuria conceputa din estasulu toastelor si alu cuventariloru de calibrulu celu mai unificatoriu alu natiunei germane si

„Pesti Napló", chiaru „Pesti Napló", organulu primariu, recunoscutu de organulu partitei domnito'ria, organulu lui Deák esu in publicu cu unu articlu de aluatu forte acru, ma totuodata si amenintatoriu cu prorumpere, cum prorupse Eolus regele venturiloru cu „quos ego", ca vomu dá noi voue tendintie germane nationale, si esu in antepostulu unei lupte cu pen'a cam cu urmat'ria vorba:

„Inainte de pacea dela Prag'a, (Sadov'a 1866) ar' fi doritu maghiarii unu parlamentu germanu, pentruca ei priviea autonomi'a Ungariei sub unione personala numai ca o consecintia necesaria a starei de mai inainte; dara dela 1866 provincieled ereditarie germane au cautatu singure a se intielege cu Ungari'a si ce au cautatu au si aflatu; Ungari'a s'a lepedatu de unione personala din cauza, ca-oe celelalte provincie ereditarie inca au abdisu d'asi mai cautu punctulu loru de gravitatiune afara din monarchia. Un'a politica germana pentru Austri'a este de prisosu de aci incolo, ma e chiaru si daunato'ia, pentruca ea nu insemnéza alt'a, decatu unu rebelu neincongiurabilu cu Prusi'a, seu o Austri'a purtata de nasu de Prusi'a. Cea mai intima convingere alu „Pesti Napló" e, ca egemoni'a Austriei in Germani'a s'a facutu pentru totu-déun'a imposibila. Maghiarii nu voru concede, ca se se mai incurse in causele germane. Déca germanii austriaci por'a doru de fratii loru, ducase la ei, ca Ungari'a si va tiené dinasti'a si ou ea va luá si Dalmati'a, care se tiene de dinastie" s. o. l.

Acestu articlu irita diaristic'a vienesa la

o lupta inflacurata, care inca totu mai duréa. Anumitu „Die Presse" se descarcu asupra deákistiloru cu unu articlu intitulatu: „Dem groben Klotz ein grober Keil", adica grosolan'i'a merita grobianitate. „Presse" insira pacatele deákistiloru, ca facura trafica cu conservativii vechi, ceea ce a adusu sistemulu de sistare, inse constitutiunea ungréscu se restituise numai in principiu; dar' Sadov'a a taiatu nodulu gordianu alu lui Deák. Nu maghiarii, oi pacea dela Prag'a a facutu provincieled ereditarie se abdica de parlamentulu centralu, pentruca loru li s'a diu, ca perdiendu patent'a din Fauru se nu se supere, pentruca ea a fostu numai o pedeca pentru parlamentulu din Frankfurtu (—), deci organulu deákistiloru se nu regalesse pre nemti cu amenintari, ca pre nice jidani maghiari. Beust in cuventarea sa dela festivitaea a accentuatu destulu, ca Austri'a nu se va mai amesteca in afacerile germane si maghiarii n'aveau ce se acatia de fiacare frase esita din gur'a nemtiloru dela festivitaea; dar' apoi „Pesti Napló" ascrie acestei festivitati o tendintie contra disolvarea Austriei. — Numesce pe „Pesti Napló" Spitzel alu festivitati si pre deákisti politiciani-centralistici, ca amenintia pre nemti cu finis Austriei, déca nu'i voru asculta pre ei. Ci maghiarii, candu i ar' lasá nemtii austriaci, ar' remané inecati de slavi ca Faraonu in marea rosia. — Numesce pre maghiari husari oechici de ai lui Bach si gendarmi unitatii austriace. — De aci imputa maghiariloru, ca mergu prea departe, candu vreu se fia centrulu si punctulu de gravitatiune in monarchia, tendienduse la fulgerulu lui Joue. — „Voiti voi din Bud'a-Pest'a se ne guvernati pre noi nemtii austriaci, cum governa rusulu pre nemtii dela marea ostica?" De aci provóca pre senatulu imperialu, ca se protesteze energicu in contra fraseloru celoru putrede si nelegali, ce le cuprinde impacarea ungaro-croata in privintia Dalmatiei. Apoi in fine vine la Transilvani'a si dice, déca „Pesti Napló" in sumeti'a sa oca absolutistica de politia apeléza la interesele dinastiei, apoi elu cu aceea face cale ardeleniloru cu sasii sei se fia reprezentati din aceleasi motive in parlamentulu vienesu. —

Aceste amenintari le replica „Pesti Napló" in altu Nr. cu o maniera penitentiaria, oa nu s'ar fi asteptatu la o vorba atatu de aspra si dice: se ne erte vienesii, inse noi ne aducemu forte bine aminte, candu s'a diu in senatulu imperialu, ca Ungari'a ar' fi perduta, candu s'ar anesá Austri'a germana la Germani'a, la ceea ce numai acum replica, candu ei ou totii, cu diurnalisti, cu ministrii cu totu facura demonstratiuni impuitorii in contra intereseloru statulu austro-maghiaru formulatu in 1867, si candu nemtii s'au vedintu siliti a linisoi prin depezie si pre Bismark, ca se nu se mania pentru acea demonstratiune.

Foile clericale „Hirnök" si „Idök tanoja" inca pretindu, ca se se incorporese Dalmati'a cu Ungari'a, ma si foile stangei extreme striga, ca Ungari'a se se face catu de tare, pentruca de provincieled germane totu va trebui dinaati'a se abdica catu mai curundu.

Aceste expresiuni in Vien'a se judecara ca o tradare de patria in contra opiniunei publice, in contra statulu si in contra tuturoru natiuniloru lui, ca unu pronunsiamentu, dinaintea caruia dispare pronunsiamentulu celu dela Blaslu ca o nulitate din stang'a cifreloru criminalitatii. Vienesii diou, ca Austri'a nu se póte derima fara ca se apuna si splendorea corónei lui Stefanu.

Cererea lui „Pesti Napló", ca inoa si Galiti'a si Bucovin'a se se alature la corón'a Ungariei, fiinduca la acést'a are regele Ungariei tota plenitudinea puterei, facu pe diurnalele vienesse se scuipe focu pentru acést'a pretensiune, dioudu, ca imperatulu Austriei nu póte face

acést'a fara de senatulu cislaitanu, caruia nu'i este ertatu se si de invoirea de acést'a abdicere si unu proiectu ca acést'a de anecsiune s'ar poté realisa numai cu ruptur'a constitutiunei. Diurnalulu „K. V. Ztg." observéza, ca acést'a despretiuire din partea pretensioniloru ungréscu are se si o impute Austri'a numai concessiuniloru sale. Acum se totu bombardéza ministeriulu cislaitanu prin diurnale, se nu conceda, ca pre langa daun'a cea mare si sacrificiale materiale ce le a incarcatu Cislaitani'a asupra si pentru invoirea cu Ungari'a, se remana si de rosine si in fine si de batujocura. — Ministeriulu se provóca mereu cu tota urgenti'a, ca se representeze cu energia pe Austri'a in consiliulu corónei, pentruca influenti'a maghiariloru este pre periculósa autonomiei Cislaitaniei. —

Represalii amenintiate in contra Ungariei. Din publicatiunile semioficiale ale Ungariei vediuira nemtii, ca depunerea cautiuniloru, mai vertosu la concesionariu de drumuri ferate, se concede din partea regimulu ungaricu numai in hartii ungréscu de pretiu, cu scopu de a redica cursulu hartieloru dela imprumutulu drumulu de feru alu Ungariei. Acést'a impregiurare a pusu si pe cea mai mare apertoria a dualismulu pre „Neue fr. Presse" intr'o uimire, inoatu perdiendu si patienti'a striga cu amaratiune asia: „Ce va fi acum, déca regimulu de dinóce de Lait'a va vré se esercitete aici reciprocitate si déca s'ar pune aici la cale, ca hartiele de pretiu ale imprumutulu ungaricu si obligatiunile sagerice de desarcinarea pamentulu etc. etc., se nu se póta primi de cautiune? Nu cugeta ministeriulu maghiaru, ca prin o proscriptiune ca acést'a ar' merge mai reu hartieloru maghiare, decatu hartieloru nóstre prin proscriptiunea maghiara? Luorulu acést'a are si o insemnatate practica si noi tragemu aci luarea aminte a regimulu nostru. Noi punemu inse unu deosebitu accentu pe aparitiunea acést'a, pentruca ea ne scóte la lumina o nerespectare batatoria la ochi si unu conceptu curiosu, celu are regimulu ungaru despre economi'a dualismulu." —

De astadata incheiamu revist'a cu atat'a, lasandu cetitoriloru se judece mai departe, care e calea pe vale. — Noi ne amu soi da judecat'a, candu amu, si candu vomu avé pentru cine.

Stadiulu controversiei bisericei la S. Treime in Brasiovu.

De candu publicaramu mesurele ven. ordinariatu si consistoriu gr. or. asupra nesubordinareii reprezentantii memoratei biserice de aici, care a trasu dupa sine inschiderea bisericei numite la S. Treime, caus'a acést'a a ajunsu pana in momentul de facia la stadiulu urmatoriu: „Telegrafulu Romanu" in Nr. 56 s. c. publicá acést'a otarire:

„Nr. Cons. 717—1868.

Avendu consistoriulu archidieceasanu gr. or. din Ardélu in vedere, ca pedéps'a de interdictu enunciata in 21 Martiu a. c. Nr. Cons. 326 sub care crestini greci si bulgari dela biserica cu hramulu S. Treimi din Brasiovu au cadintu, — duréza acum la 3 luni de dile, si prin urmare preste vointi'a consistoriulu — prea multu, precum si ca urmarile acestei pedepse au atinsu si alte sufete nevinovate, cari oitéza dupa redicarea interdictulu; mai departe, fiinduca durerea acést'a indelungata a interdictulu a satisfacutu pre deplinu autoritateri si dignitateri canóneloru, precum si vadei si ordinatiuniloru stapanirei bisericesci; in fine avendu consistoriulu inaintea ochiloru cuvintele Mantuitorulu: „Nu amu venit in lume, ca se judecu lumea, ci se o mantuiescu" si érasu: „Mila voiu, dara nu jert'a" -- a otaritu;

